

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВНУТРІШНІХ ІНВЕСТИЦІЙ УКРАЇНИ

Анотація. Проведено структурний аналіз капітальних інвестицій, на основі даних про інвестиції в основний капітал проведено динамічний аналіз інвестицій в основний капітал України. Розглянуто динаміку капітальних інвестицій за регіонами України.

Аннотация. Проведен структурный анализ капитальных инвестиций, на основе данных об инвестициях в основной капитал проведено динамический анализ инвестиций в основной капитал Украины. Рассмотрена динамика капитальных инвестиций по регионам Украины.

Annotation. Structural analysis of the capital investment has been carried out. Basing on data about the investment into fixed assets the dynamic analysis of investments in fixed assets of Ukraine has been held. The dynamics of capital investment in regions of Ukraine has been discussed.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, внутрішні інвестиції.

Мета статті полягає у проведенні статистичного аналізу внутрішніх інвестицій України та визначенні основних проблем внутрішнього інвестування країни.

Сучасний стан економіки України потребує вирішення ряду кардинальних проблем, пов'язаних із підвищенням інвестиційної активності підприємств та регіонів країни. Вирішення даного питання досягається шляхом збільшення реалізованих інвестиційних ресурсів і найбільш ефективного їхнього використання в пріоритетних секторах матеріального виробництва і соціальної сфери. Саме інвестиції формують виробничий потенціал на новій науково-технічній базі і визначають конкурентні позиції країн на світових ринках. Інвестиційна діяльність, а також сукупність практичних дій із реалізації внутрішніх інвестицій є одним з основних засобів зростання національного доходу.

Невирішеною проблемою залишається те, що розмаїття трактувань сутності інвестицій свідчить не лише про різні підходи до розкриття їх змісту, але й про незавершеність дослідження цієї проблеми. Крім того, аналіз наукової літератури довів, що недостатньо уваги приділяється розгляду форм інвестицій, зокрема, реальних інвестицій, які на сьогодні набули певного поширення у зв'язку з активізацією вкладень коштів в об'єкти будівництва.

Метою даної статті є розгляд теоретичних основ інвестування та проведення аналізу внутрішніх інвестицій України.

Дослідження проблеми інвестування економіки завжди було в центрі уваги економічної думки. Це обумовлено тим, що інвестиції стосуються найглибших основ господарської діяльності, визначають процес економічного зростання в цілому. У сучасних умовах вони виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві, зростання технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- і макрорівнях. Активізація інвестиційного процесу є одним із найнадійніших

механізмів соціально-економічних перетворень. Економічна ситуація, яка склалася сьогодні в Україні, дуже складна. Серед сукупності причин, що сприяли економічній кризі та утримують перехід України на траєкторію економічного зростання, чи не найголовнішою є низька інвестиційна активність [1]. Загальновідомо, що ефективне реформування економіки будь-якої країни, її структурне перетворення з якісним оновленням товаровиробництва, ринкової та соціальної інфраструктури важко уявити без відповідних капіталовкладень, тобто без належного інвестування. Без надійних капіталовкладень неможливо забезпечити створення і впровадження новітніх технологій, систем сучасної організації та управління товаровиробництвом і збутом продукції, розвиток ринкової інфраструктури, інформатизацію суспільства тощо. Це фундаментальні основи для забезпечення конкурентоспроможності національного товаровиробництва, без чого не може бути й успішної інтеграції нашої країни в Європейське співтовариство. Складні відтворювальні процеси відбуваються виключно на базі інвестування. Чим воно активніше, тим швидші темпи відтворення й ефективних ринкових перетворень.

Інвестиції є найважливішим фактором, який сприяє економічному зростанню і забезпечує щорічне збільшення частки реального національного продукту країни. Визначення структурних змін в інвестуванні в основний капітал за видами економічної діяльності, міжрегіональних інвестицій за допомогою структурно-динамічних показників дає можливість проведення всебічного аналізу структури внутрішніх інвестицій країни.

Серед усіх напрямів інвестиційної діяльності провідне місце посідають капітальні інвестиції. За допомогою капітальних інвестицій відтворюються на простій і розширеній основі основні засоби виробництва, тобто створюється матеріальна основа для підвищення продуктивності живої праці на базі впровадження комплексної механізації та автоматизації виробництва. Завдяки капітальним інвестиціям реалізуються досконаліші форми суспільної організації виробництва: його спеціалізація, кооперування і комбінування. Капітальні інвестиції включають: нове будівництво,

Структурний аналіз капітальних інвестицій за 2010 – 2011 рр.

Капітальні інвестиції	Освоєно (використано) капітальних інвестицій			
	2010 рік		2011 рік	
	у фактичних цінах, млн грн	у % від загального обсягу	у фактичних цінах, млн грн	у % від загального обсягу
Усього	189 060,6	100	259 932,3	100
Інвестиції в матеріальні активи, у тому числі:	182 075,8	96,3	250 501,6	96,4
інвестиції в основний капітал, з них:	150 666,5	79,7	209 130	80,5
капітальне будівництво	83 550,4	44,2	118 445,8	45,6
машини, обладнання та транспортні засоби	61 456,4	32,5	85 305	32,8
земля	614,4	0,3	1 945	0,8
існуючі будівлі та споруди	4 832,4	2,6	8 055,3	3,1
нові будівлі, споруди, об'єкти незавершеного будівництва	2 863,6	1,5	2 439,3	0,9
довгострокові біологічні активи тваринництва	961	0,5	1 056,4	0,4
інші необоротні матеріальні активи	3 786,4	2	4 453,6	1,7
капітальний ремонт	18 351,5	9,7	23 422	9
Інвестиції в нематеріальні активи	6 984,8	3,7	9 430,7	3,6

Як видно з таблиці, інвестиції в матеріальні активи у 2011 р. порівняно з 2010 р. збільшилися з 96,3 до 96,4 % і склали 250 501,6 млн грн. Це, насамперед, зумовлено зростанням у 2011 р. потоку інвестицій в основний капітал з 79,7 до 80,5 %. Зміни відбулися також у структурі капітального будівництва (збільшення з 44,2 до 45,6 %). Незначні зміни відбулись у структурі інвестицій в нематеріальні активи (зменшилися з 3,7 до 3,6 % у 2011 р. порівняно з 2010 р. і склали у 2011 р. 9 430,7 млн грн.).

Слід розглянути динаміку інвестицій в основний капітал та ВВП за роками (рис. 1).

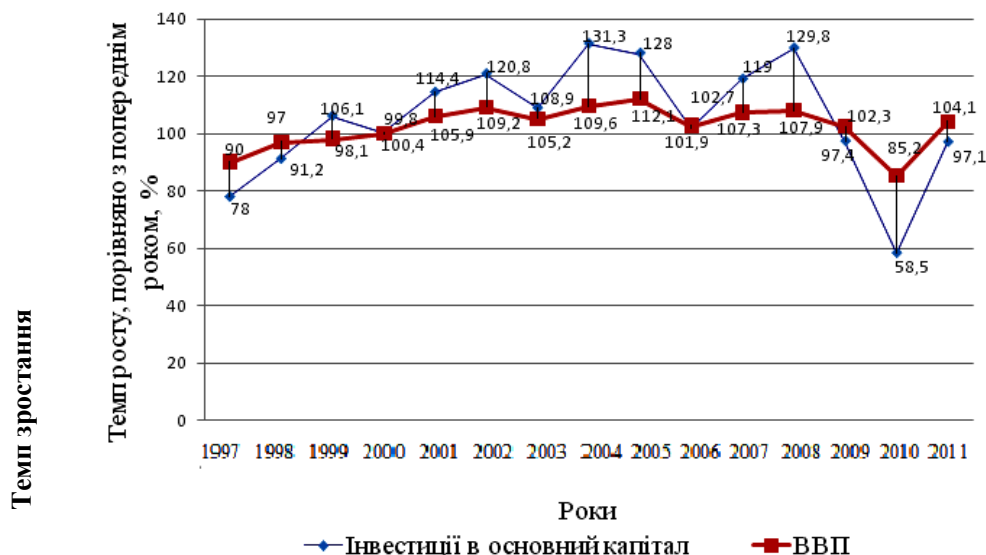

Рис. 1. Порівняння динаміки обсягу інвестицій в основний капітал та ВВП

Як видно з рис. 1, динаміка обсягу інвестицій в основний капітал та динаміка ВВП характеризуються наступним чином: у 1997 році спостерігався спад рівня ВВП на 10 % за рахунок зниження рівня інвестицій в основний капітал до 78 %. У 2010 році ВВП зріс на 7,9 %, при цьому в інвестиціях в основний капітал спостерігалось значне зростання (на 29,8 %), починаючи з 2008 року починається спад ВВП країни та інвестицій в основний капітал, і у 2009 році зафіксовано мінімальний розмір ВВП (зниження до 85,2 %). 2011 рік характеризується підйомом рівня ВВП та інвестицій в основний капітал (зростання до 104,1 та 97,1 % відповідно). Як бачимо, зростання ВВП тісно пов'язане зі зміною обсягів інвестування, і навпаки.

На рис. 2 [2] показана динаміка капітальних інвестицій за регіонами України у 2010 – 2011 рр.

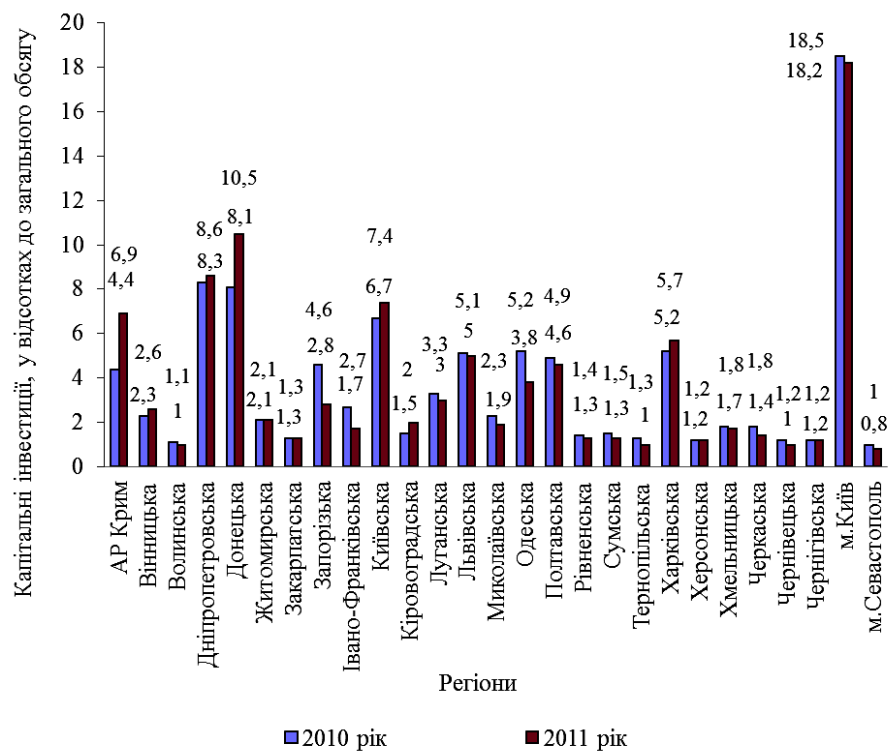

Рис. 2. Динаміка капітальних інвестицій за регіонами України у 2010 – 2011 рр.

Як видно з рис. 2, для регіонів України характерна нерівномірність розподілу внутрішніх інвестицій, а саме капітальних інвестицій. Найбільше їх зосереджено, насамперед, у Києві, Донецькій, Дніпропетровській та Київській областях.

Таким чином, проблеми інвестування економіки завжди були в центрі уваги економістів. Це обумовлено тим, що інвестиції стосуються найглибших основ господарської діяльності, визначають процес економічного зростання в цілому. Якісний аналіз інвестиційної діяльності має велике значення для економіки країни в цілому. За його допомогою керівництвом приймаються більш ефективні управлінські рішення щодо розширення, відтворення основних засобів як виробничого, так і невиробничого характеру, а також щодо укріплення та ефективного використання інвестиційного потенціалу регіонів країни.

Наук. керівн. Аксьонова І. В.

Література: 1. Гриньова В. М. Проблеми розвитку інвестиційної діяльності : монографія / В. М. Гриньова ; за заг. ред. В. М. Гриньової. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 464 с. 2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.